

HAJNAL

1908. május 7.

10-ik szám.

Szerkeszti Messerschmiedt Géza plebános.

...ORGONAÁG...

A magyar nép levelei.

Folytatás.

Frankó József Cleveland, O. márc. 31. . . „A lapoeskának előfizetője akarok maradni, amíg csak élek. A jó Isten áldja meg munkájokat . . .” —
Vagdács János Republic, Wash. ápr. 9. . . „Nagyon szép kis lap. Nem szeretnék nála nélkül lenni. Tehetségem szerint pártfogolni fogom . . .” —
Csernák József Alpha, N. J. márc. 29. . . „Nagyon szép olvasmány és igaz mind, ami benne van. Azon leszek, hogy minél több honfitársamnak ajánlhasam . . .” — **Bessenyei János Lord, MD.** ápr. 2. . . „Szép és szivreható könyvecske, nem is szabad ujságnak nevezni, oly gyönyörű . . .” — **Körmendy János Java, S. Dak.** ápr. 12. . . „Kérem a jó Istent, virágoztassa föl a kis lapot az olvasók lelki épülésére . . .” — **Mattó István Sweetwater, Wyo.** márc. 30. . . „Igazán örvendek az üdvös és vallásunkban bölcsen oktató füzetkének. Aki nem olvassa, nem járhatja, én előttem nem is katolikus ember . . .” —
Szabó János és két társa Lorain, O. márc. 29. . . „Nagyon megkedveltük a szívhezszóló kis lapot . . .” — **Virosztek József Westville, Ill.** márc. 28. . . „A Mindenható Isten áldását kérem e kis lap szerkesztőségére, hogy virágozzék és terjedjen, hogy egy katolikus család se maradjon, aki ne pártolná . . .” —
Kovács Miklós So. Bend, Ind. ápr. 22. . . „Valamint a vetéseknek, növényeknek, virágoknak szükségük van az esőre, ugy szüksége van minden katolikus magyar embernek a Hajnalra . . .” — **Warga Mihály Berwood, W. Va.** márc. 30. . . „Igen szép vallásos olvasmány, igen meg vagyok vele elégedve. Mások is igen dicsérik. Igazán katolikus embernek való. Akinek lelke van, szereti olvasni. Ilyet nem olvashatunk sehol az egész Amerikában . . . Itt küldök egy másik előfizetőt is, aki elolvasta az én lapomat és rögtön mondta nekem, hogy rendeljem meg a kis könyvecskét az ő nevére is, mert igen megtetszett neki . . .” — **Fagyal János St. Louis, Mo.** ápr. 22. . . „**Református ember vagyok**, de belátom, hogy nem nélkülözhetem ezen kis lapot, mert valami a testnek az élet, ugy a léleknek az igé! . . . A folyóiratnak nagyon örülök. Isten áldását kérem felvirágzására . . .”

— Folytatjuk. —

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmiedt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

Három virág Mária koszorujában.

(Messerschmiedt Géza.)

I.

A szegénység ibolyája.

Tizennyolc század telt el azon emlékezetes esemény óta, hogy a szegény názárethi Szűz, az Atya Isten választott leánya ajkairól elhangzott a Magnifikat fönséges éneke, melyben megjósolja önmagáról, hogy mostantól fogva boldognak hirdeti őt minden nemzedék. S azóta e földön, hol lehet valaki nagy, lehet hírneves, hatalmas, de boldog nem lehet soha: egyedül ő viseli, e címet, melyet magának adott. Fejet hajtva vonul el előtte minden nemzedék s boldognak köszönti őt. Megszámlálhatatlan a hasonlat, melylyel a gyöngye emberi ajak Mária dicséretét hangoztatja. Elnevezték őt cédrusnak, mely Libanon hegyét ékesíti, ciprusnak, mely Sion hegyén terem, pálmának, mely Kadesben nőtt fel, olajfának, mely a legszebb földeken illatoz, nefelejsnek, mely Cédron partján, rózsának, mely Hebronban virul, balzsamnak, mely Galadából való, jóillatu myrrhának, mely Arábia kincse, hófehér galambnak, mely az égből szállott a bűnös földre, mennyország kapujának, tengeren evezők fényes csillagának; - szóval a találékony szeretet mindig újabb és újabb elmekkel illeti őt . . . De képes-e nyelvünk kifejezni, az ő

méltó dicséretét? — Valóban, ha mértéket akarnánk venni Szűz Mária tökéletességeihez, alig találnánk, egyebet annál, amit ő maga kijelölt: „Nagyot cselekedett velem az, aki hatalmas.“ Tehát az, aki az ég és föld felett hatalommal bír, maga az istenség: Szűz Mária tökéletességeinek a mértéke. — Ami tökéletességet az egyes teremtményeklen szétszórva találunk, az Máriában összesítve van meg. Ő a természet remeke, — kit a bűneink megváltására leszállott második isteni személy méltónak talált arra, hogy testéből testet, véréből vért vegyen! És ezen fordul meg, erre irányul minden tisztelet és magasztalás, melyet a bűnös, de még nem egészen háladatlan emberiség Mária nevéhez fűzött. „Állítsátok egyik oldalra mindazt — mondja egy hirneves tudós — amit az egyház fönségest, kitünőt felmutatni képes: a hűséges Abrahámot, az állhatatos Józsefet, a jámbor Dávidot, a türelmes Jóbot, a szeplőtelen Dánielt; állítsátok oda az apostolokat, kik milliónkint vezették a bálványozó pogányokat Krisztus egyházába; állítsátok oda a reméteket, az ártatlan szüzeket, a vértanuk millióit, a fejedelmeket, rendek alapítóit, egy Benedeket, Bernátot, Ágostont, sz. Ignácot és minden szenteket; másik oldalra helyezétek a Boldogságos Szüzet: és én vallom, hogy Isten nagyobb örömét találja a Boldogságos Szüzben, mint a szentek összes seregeiben.“ Már ha csupán ezen alapulna is Mária érdeme, nem kellene-e őt, mint az Atya Isten kiválasztott leányát, a Fiunak édes anyját, a Szentlélek szeplőtelen aráját szívünk teljéből tisztelni, szeretni...? Pedig Mária még más jogcimen is megérdemli hódolatunkat, ragaszkodásunkat. Ő anyánk! Anyánkká tette őt a haldokló Jézus mondván: „Ember! ime a te anyád!“ És Mária méltónak is mutatta magát az anyai nevezetre; mert mi mást jelentenének e szavak: Nagyhatalmu szent Szüz, Kegyes és irgalmas Szüz, Örömnünknek oka, Bűnösök oltalma, Szomorúak vigasztalója, Keresztények segítsége — mint azt, hogy ő az emberiségnek valóban édes anyja.

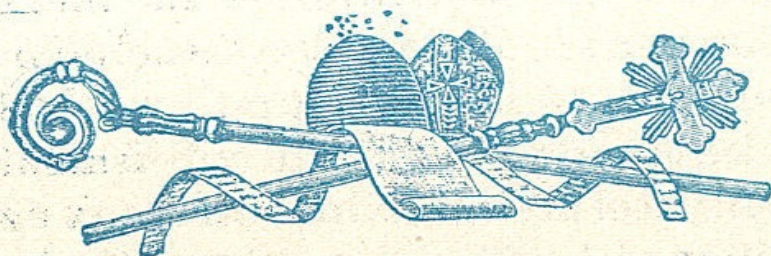
A jó anya, ha eltávozik szeretteitől, ha mást nem, legalább becsületes nevet, jó példát hagy hátra gyermekeinek. Midőn Máriát fölhevta szent Fia az égbe — ő sem hagyott minket örökség nélkül. Ez pedig nem más, mint az ő életének példája, azé az életé, mely szentségre nézve mindjárt a Jézusé után következik. „Egészen szép vagy én kedvesem“ mondja róla az Énekek éneke; és tovább: „Kicsoda ez, aki eléjő, mint a felkelő hajnal... szép, mint a hold, választott mint a nap...“ Szűz Mária élete olyan, melyet követendő például választhat magának minden ember kivétel nélkül. Nincserény az ég alatt, mely az ő szent életében a legfönségesebb valóságra ne jutott volna.

De életének különösen három állapotában mutatta meg nekünk, hogy mint kell Istenért és Istennek élni. E három áldozat: a szegénység, az engedelmesség és a szüzi tisztaság áldozata.

Szűz Mária szegény volt, Dávidnak elszegényedett királyi családjából származott. Egész élete nem más, mint a nélkülözések hosszú láncolata. Ezt jelenti a nyomorult istálló, hol szent Fiát a világra hozta, ezt a gerlice pár, melyet érte feláldozott, a keserves munka, melylyel férje mindennapi kenyerüket kereste... Mily vigasztaló gondolat, mily fönséges példa ez, mily becses örökség reánk, gyermekeire nézve! Ime ő a teremő Isten szent Anyja, — a szent Háromság gyönyörűsége --- szegénységgel küzd! Oly méltóságra emelve, melynél csak az Isten trónja magasabb — nélkülözések között él! Mit tanulhatunk ebből? Megtanulhatjuk, hogy nem a gazdagság tesz Isten előtt kedvessé, hanem az erényes élet. Megtanulhatja a gazdag, hogy hiábavaló a föld javaihoz ragaszkodni; a szegény pedig vigasztalást merithet azon tudatból, hogy ha szegény is valaki a föld javaiban, — mint Mária volt, — azért szive lelke gazdagságával megnyerheti Isten tetszését, jogát a mennyország örökségére. Mária szegénysége intő példa reánk nézve hogy a szegényeket meg ne vessük; buzdító

példa; hogy a világ csábitásainak, mely ideiglenes javak szerzésére ösztönöz — ellenálljunk s inkább az Istennek tetsző szegénységet keressük, mint a gazdagságot, mely szivünket a földhöz bilincseli.

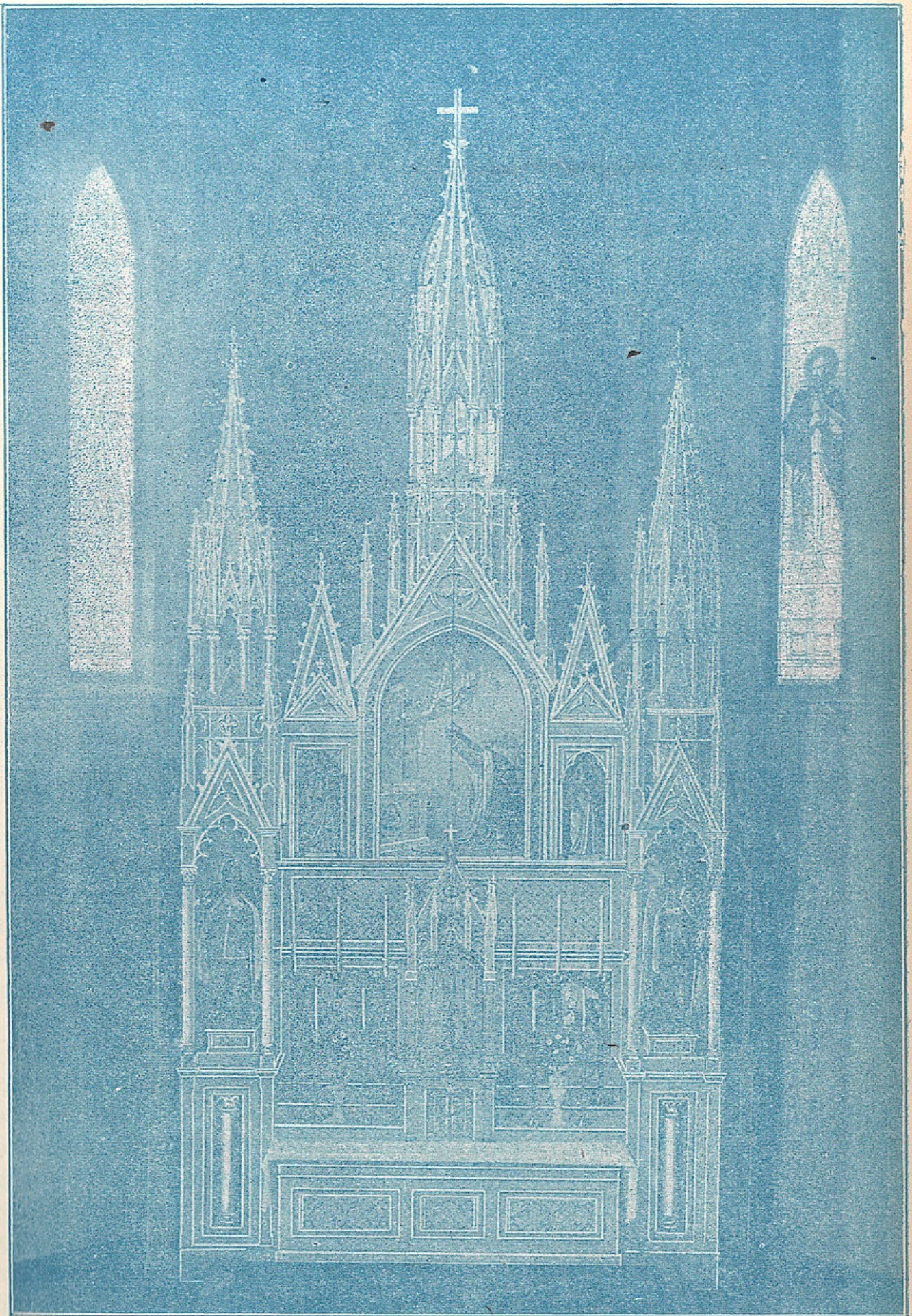
— Folytatjuk. —

„HISZEK A CSODÁBAN, MERT LÁTTAM.“

Ki mondta ezt? Egy katolikus ember? — Nem. Egy hitetlen. Egy olyan se hideg, se meleg — szóval — közömbös ember, egy doktor — orvos, aki maga se tudta mit kell hinni és mit nem. Ez a doktor (nyilatkozata hitelességéről kezeskedik az Express de l' Auest francia ujság) a legutóbb tartott lourdesi nagy francia zarándoklatban részt vett. Tapasztalatairól, melyeket Lourdesban szerzett — így ír egy barátjának: „Meg akartam győződni mi igaz a lourdesi csodákból. Elmentem hát — és a csodákat igazoló orvos! bizonyítványokat akartam látni. Megnéztem. Ott láttam a leghiresebb orvosok neveit, akik a meggyógyult betegeket gyógyíthatatlanoknak nyilvánították. Magam gyógyítottam végső szenvedésben levő tüdőbetegeket, több év óta vakságban élőket. Tudományom semmit sem használt. És lám mindezek épek és egészségesek ma. Tekintve az általam ismert körülményeket, kijelentem, hogy Lourdesban oly dolgokat lát az ember, melyeket semmiféle emberi tudomány megmagyarázni nem képes. Elvégre is, annak csak hihetek, amit látok? **Hiszek hát a csodában, mert láttam.**

A passaiczi Szent István róm. kath. magyar templom főoltára.

Tengeren-evezők csillaga.

Küzdve zajgó tenger árban
Imát rebeg ajakam.
Vad-vihartól hányva-vetve
Az egekhez esd szavam.

A veszélyből óh segíts ki,
Pártfogóm szűz Mária,
A tengeren evezőknek
Fényes vezér csillaga.

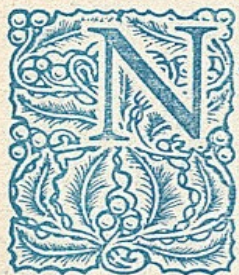
Áldó kezed a habokat
Simítsa el felettem,
Mentse ki e tengerárból
Vihartól hányt életem

Rückert Ernő.

MEETING A POKOLBAN.

(Csak felnőtteknek.)

Nagy meeting volt a pokolban. Lucifer köré gyültek a fiatal és öreg ördögök. Látszott, hogy dühös az öreg. Szemeiből, szájából lángnyelvek ugráltak ki, miközben így orditozott: — Ez mégis borzasztó! Annyi ezer lelket ide rántottunk és mégse csökkent a Názáretinek hatalma. Itt volt a husvét. Láttam, hogy a templomok épen úgy zsúfolva vannak, mint más'kor, sőt még jobban. Nem volt olyan zuga a földnek, ahol örvendező ünneplő em-

bereket ne találtam volna Átkozott lelkek aludtatok? Nem megmondtam, hogy mindent kövessetek el érdekemben? Rögtön adjatok számot sáfárkodástokról!

A kárhozat ágensei rémulve álltak elő. Az egyik így szólt: — Én sok embert visszatartottam a templomtól. Az egyiknek olyan gusztust adtam az ivásra, hogy végre nem volt képes a lábára állni; a másiknak családjában olyan veszekedést, haragot támasztottam, hogy egyiknek se volt kedve templomba menni; a harmadiknak olyan vendéget küldtem a nyakára, aki maga is irtózik a templomtól; sőt a templomban ülők közül is sikerült néhánynak kiverni a fejéből minden ájtatos gondolatot, úgy hogy csak a testük volt ott, de lelkük szerte kalandozott a világban. Szóval én kidolgoztam magam.

— Helyes, — felelé Lucifer, — de ez édes kevés. Lássuk tovább.

— Én, mondja egy másik — egész nagyböjtön át azon fáradoztam, hogy az emberekben hiu kifogásokat keltsek a böjtölés iránt mert tudtam, milyen kedves az önmehtagadás a böjt áldozata a Názáretinek. Egyiknek mindig azt súgtam fülébe, hogy: bátran ehetsz húst, mit törődik azzal az Isten, hogy mit eszel, a hús olyan mint más étel, a böjtöt különben is a papok találták ki. Sok embernek a fejébe vertem, hogy ha egy nap nem eszik húst, azon módon belehal. Akit pedig nem tudtam elvonni a böjtöléstől, azt úgy belekergettem a torkosság bünébe, hogy a nagyböjt után beteggé ette magát.

— Ez is helyes, — mondá a fősátán — **de még sem elég.**

— Nekem kemény munkám akadt egy emberrel, — szólal meg a harmadik. Amerika felé vettem utamat. Találtam egy embert, aki ezelőtt mindig vallásos volt. Egyebet se lehetett hallani azájából, mint hogy: „Istenem segíts“ No, gondoltam, ezt „megfikszo!om!“ Épen a hitközségi boritékokat osztották ki a templomban. Láttam, hogy a szegényebbje, dacára a rossz munkaviszonyoknak — szívesen fog adományozni amennyit lehet, de azt is láttam, hogy az én emberem is hajlandó erre, igaz, hogy volt neki miből, — pedig tudni való, hogy a világi javakban bővelkedők sokkal nehezebben áldoznak az Istennek mint a szegények. No azaz! . . . Furfanggal jártam el. Egy „jó pajtását“ vettem körül, aki aztán elmondta neki, hogy ne adjon semmit; láthatja, hogy itt a vallásból „bizniszt“ csinálnak a papok. — Addig beszéltem vele neki, míg — ügyességem folytán elvesztette a levélboritékot. S ő erre azt mondta: „Elvitte az ördög a boritékot.“ Aminthogy igaz is. Itt van. Átadom neked fenséges királyom!

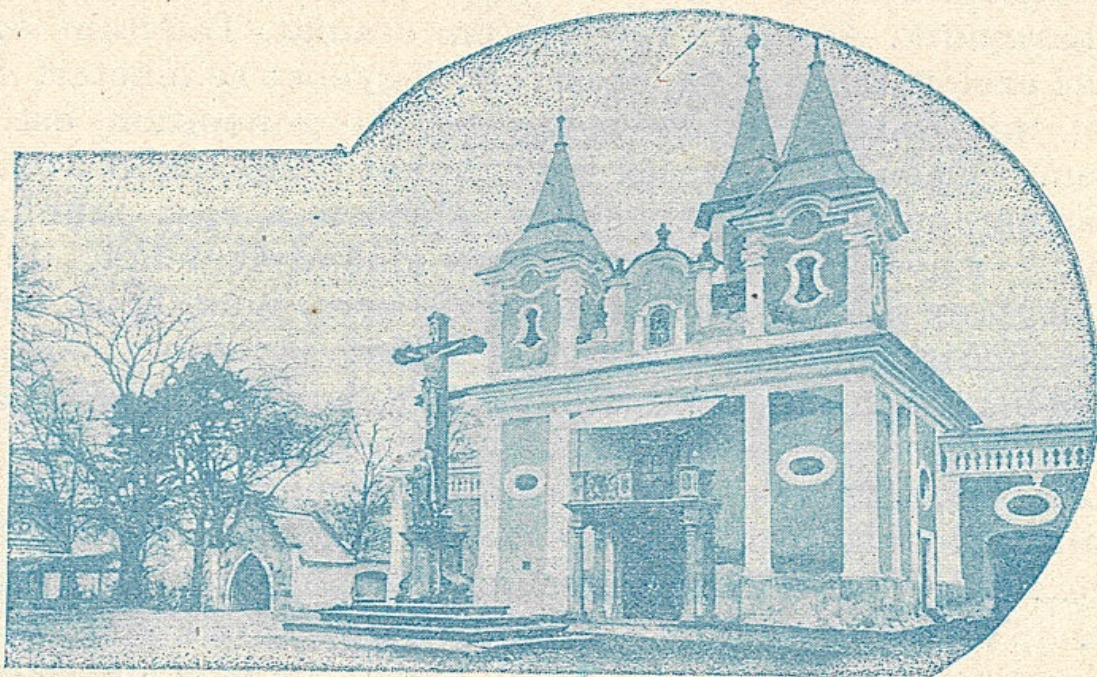
— Ügyes ördög vagy. Szólt Lucifer. De **még ez sem elég.**

Az ördögök megszeppenve húzódtak hátra. Mit kellett volna még tenni? . . . Ekkor előállott egy vén kipróbált hűségű sátánfi és így szólt:

— Velem meg leszel elégedve Tűzkirály! Én egy embert szemeltem ki magamnak, aki régen — nagyon régen nem gyónt és láttam, hogy ezen a husvéten készül reá. Befurakodtam a lelkébe és addig tompítottam az ő vallásos érzését, míg végre elhitettem vele, hogy gyónni nem kell . . . felesleges . . .

— Ez már beszéd! Állj elő vén Kénbüz! — Szólt Lucifer. — Te vagy az én igazi ördögöm. Te lész az én főágensem. Mert tudjátok meg, pokoli lelkek, hogy nincs valami irtózatossabb ránk nézve, mint, ha valaki töredelmes gyónást teszen. Aki elhanyagolja a gyónást lustaságból vagy könnyű kifogásból, az ilyenekkel könnyen végzünk. — De aki egyszer becsületesen meggyónik — az már a Názáretinek karjaiba vetette magát. Elengedek hát nektek egy időre minden működést. Minden bűn, amit ti előmozdítottatok, eltöröltetik a gyónásban, tehát összes fáradságotok kárba vesz egy gyónás miatt. Tudjátok meg, hogy egy gyónás legyőzi az egész poklot. Rajta tehát pokoli lelkek, rajta sátánok, mars a világba! Keressétek fel azt a bizonyos embert, szálljátok meg a szivét-lelkét, hogy valahogy meg ne gyónjon . . . mert akkor kisiklott kezeink közül . . . Fel a munkára! hogy ne legyen öröm az égben egy megtérő bűnösön se. Ez lesz a mi győzelmünk . . . ez a pokol diadala . . .!

Messerschmiedt Géza.

Az eperjesi Kálvária-templom.

T Á R C A.

NEGYVEN LOVAG.

Krisztus Urunk születése után a harmadik században Konstantin császár birodalmának egy részét, melyhez Örményország is tartozott, Liciniusra bizta. Licinius új parancsot adott ki a keresztények üldözésére és kiirtására.

Midőn a császári parancsot a szebasztei katonasággal közölték s ehhez hiven felszólították a katonákat, hogy annak jeléül, hogy nem keresztények, — áldozzanak a pogány isteneknek, 40 katona kilépett a sorból. Mindenki elbámult e merészségen, de kivált akkor, midőn kinyilatkoztatták, hogy ők egytől-egyetlen keresztények és a bálványoknak áldozni soha sem fognak. E nyilatkozatra Agrikola helytartóhoz vezették őket, ki előtt, sem szép szónak, sem fenyegetéseknek nem engedve bátran kijelentették, hogy a világ legiszonyúbb büntetése sem lesz képes őket hitük megtagadására bírni. A helytartó erre megostoroztatta, majd nehéz bilincsbe verve börtönbe vettette őket. Nyolc napig kínlódtak a legundorítóbb helyen, míg végre kimondatott rájuk a halálos ítélet.

Tél volt, mely a hegyes Örményországban különben is kiállhatatlanul kemény, most azonban a dühöngő éjszakai szél még fokozta hidegét. A bíró kiadta a parancsot, melynek értelmében a hős hitvalló katonáknak éjjel, egészen meztelen a hideg szabadban kellett állaniok, míg csak halálra nem fagynak.

Nagyon téved, aki azt hiszi, hogy ez kevésbé kínos halálnem — tekintve a többi vértanúk kegyetlen kinoztatásait. Szent Vazul így festi le a fagyás kínjait. „Mikor a testet a melegség elhagyja, először meghalványodik, aztán elkékül a megaludt vértől. Az inak és tagok összezsugorodnak, a kimondhatatlan éles fájdalom velőig hat. Kezdődik a dermedés. Elzsibbadnak a külső tagok, és a mily mértékben fogy bennük a melegség, oly mértékben nő a belső részek szaggató fájdalma, melyekre a vér tolúl. Az elhalás tagról-tagra lassan terjed s elvégre az egész testben beáll.

Ezen kínok elé nézett a 40 hős katona. Az ítéletet hallván azonnal kimentek a megjelölt helyre s önmaguk vetették le ruhájukat, parancs szerint semmit sem hagyván testükön. Az ítélet végrehajtására szándékosan a közfürdők mellett fekvő teret választották. Kimondták, hogy bármely pillanatban beléphetnek a

jól fűtött fürdőszobákba, ha szándékukat megváltoztatnák; önmaguk véget vethetnek kinjaiknak, ha hajlandók elhagyni a keresztény hitet.

Három napja állnak már Krisztus vitézei a gyilkos hidegben, de a sanyargatáshoz, katonai fegyelemhez szoktatott testen még nem tud erőt venni a halál. Eszükbe sem jut a gyávaság, lelkes szavakkal kitartásra buzdítják egymást, fennhangon imádkoznak, hogy adja meg nekik Krisztus a mártiromság dicső koronáját. Az utolsó éjjel a pogány örök, akik a fürdőhöz voltak állítva, csodás jelenetet láttak. A 40 katonára fénysugár szállott le az égből s fejük felett csillagkoronává alakulva megállott. Csodálkozva vetették észre, hogy csak 39 korona fénylett. Ennek értelme azonnal nyilvánvalóvá lőn. Az egyik a megfagyás szörnyü kinjainak elviselésére képtelennek gondolván magát, elpártolt s hitének megtagadásával a meleg fürdőbe menekült. Életét azonban így sem mentette meg, mert szélhűdés következtében azonnal szörnyet halt.

Az örök egyike látván az égi tüneményt s a hitehagyott halálát, elhatározta, hogy a bátor harminckilencnek példáját követi. Azonnal levetette ruháit s a már haldokló hősök közé lépett. „Én is keresztény vagyok-kiáltá-Uram Istenem, erősen hiszek és bízom benned, kit ezen igaz szolgálid vallanak. Sorozz engem is közéjük igaz Isten!” A negyven szám kerek lett egy megtért pogánnyal.

Végre kialudt bennük az élet. A megfagyott holttesteket összeszedték és kocsira hányták elégetés végett. Meliton a legifjabb, legerősebb katona még élt s minthogy azt remélték, hogy ez még vissatérhet a bálványimádásra nem tették kocsira, hanem átadták anyjának. S mit tőn az anya? Ő maga volt az, ki igaz hitre tanította gyermekét, sokszor figyelmeztette, hogy Krisztusért, az ő szent hitéért minden kint -- és gyalázatot el kell szenvednünk. Zokogva ölelte és csókolta most a fagyott tagokat, aztán önmaga tette a kocsira. „Nem, — nem rabolom el gyermekem dicsőségét — így szólt — Istenért meghalni — üdvösség — őt megtagadni bűn és gyalázat!” Úgy kísért a kocsit, mintha diadalszekere lett volna hőslelkü fiának. Az is volt, mert győzelmi dicsőségének örök házába vitte gyermekét. Ilyen az igaz hit ereje, ilyen a Krisztus szeretők hatalma!

M. G.

Életmentő misszionárius.

fundisi ngisindise! (Ments meg, tanítóm.) . . .
A délafikai Reichenauban, a marianhilli anyakolostor egyik hithirdető-állomásán, az 1903-ik esztendő egy tikkasztó nyári estéjén e szavakkal térdelt a fehér csuhás trappistabarát elé kezét tördelve egy zokogó szerecsén-lányka. A maga fajában szépnek mondhatta volna az ember. Panaszát meg-meg csukló hangon adta elő.

—Az én népem egyik ellenséges vadnép fejedelmét meg akarja mérgezni. De a mérregnek ember husából-véréből kell készülnie. Egy férfit már meg is öltek közülünk. Kivették az agyvelejét s összekeverték varázslatos füvekkel. Most még egy szüzlány testére volna szükségük. Annak karjából, kebléből s az alsótestéből akarnak még husdarabokat kimetszeni s apróra vagdalva az agyvelővel, meg a mérges növényekkel összekeverni, hogy a mérreg gyilkoserejü legyen. Népem vénei ma délben tancsot tartottak s itéleletük rám esett . . . Hozzád menekültem, jó tanítóm. Mindjárt itt lesznek értem. Ha kiadsz nekik, még az éjjel meggyilkolnak. Ha oltalmadba fogadsz, megmentettél . . .

És a derék misszionárius csakugyan megmentette. Az apácák gondozása alá adta a leányt. Kitanitották, kinevelték. Ma jóra való, szorgalmas keresztény kaffer felesége. (h.)

Hunyady János offerája. Dicső őseink vallásos buzgóságára, áldozatkészségére gyönyörű példát olvasunk a Religio ez évi 4-ik számában. Hunyady Jánosról van szó, aki Mátyás király temetése alkalmából Székesfehérvárott offerát adott az egyháznak.

„Mikoron a Boldogasszony egyházába bementenek — írja Heltai Krónikája — és az vitézek mind le hagyigálák a zászlókat a nagy oltár eleibe és mindnyájan nagyon kezdenek sirni, mind az egész egyházba. Ugy jöve az Domonkos prépost ki és a nagy oltár eleibe méne és a requiemes misét mondá. És az Hunyadi János herceg offerálni méne az oltárhoz és offerála először egy mérő aranykeresztet, drágakövekkel rakottan, mely 45.000 forint árú vala. És egy arany medencét, arany gyertyatartókat, arany kelyheket és egy arany mostranciát, mind drága kövekkel rakottakat. Egynéhány ezüst képet és tizenkét misemondó ruhákat minden hozzávaló szerszámokkal, kik mind gyöngyökkel és drágakövekkel voltak füzve. Annakutána offerálának az oltárra 700 arany forinttal.“

KRÓNKA.

‡ **Zrinyi Károly** throopi plébánost, lapunk érdeemes munkatársát a szombathelyi megyéspüspök kinevezte plébánosnak Belatincra, Zalamegyébe. Uj plébániáját szép Magyarországon júliusban foglalja el. Szivből üdvözljük olvasóink nevében is.

-:- **Az Ur házának ékessége.** Bridgeporti magyar hittestvéreink kedves ünnepre virradnak május 30-án. E napon szentelik meg fényes ünnepekkel a szép Szent István templom új nagy harmóniumát. A hitközség **Madár János** plébánossal élén nagyban készülődik az örömnapra. — A harmónium 21 változatú s 935 dollárba került.

:: **Visszatérés.** Tóth István és Kendi Mihály so. norwlaki (Conn.) protestáns ifjak április 26-án, vasárnap visszatértek a katolikus egyház kebelébe. A hitvallást **Grósz Ferenc** plébános kezébe tették le.

-o- **A szeretet áldozata.** Szörnyü nyavalyák, undorító betegségek lephetik meg az embert. S mikor az ilyen szerencsétlent elhagyja, megutálja sokszor kiállhatatlan büzü sebei miatt még saját családja is — akkor elviszik a kórházba. Előjönnek az apácák, kik életüket áldozzák szerencsétlen embertársaik javáért. Köztögetik — mosogatják a sebeket — szives szeretettel ápolják a társadalom számüzöttjeit. Mily sokan halnak el az elkapott betegségben, ifju korukban . . . A szeretet angyalszivü vértanui . . . Borzasztó, amit egy francia lap ír. **Mária** nővér kezelése alatt állott **Franciaország** Ladeve városa kórházában egy anarkista beteg. Az odaadó, személyt nem tekintő, önfeláldozó ápolást azzal jutalmazta meg a beteg anarkista, hogy, a nővért, mikor körülötte forgolódott, egy törrel úgy sziven szúrta, hogy szörnyet halt. A gyilkos kijelentette, hogy a katolikus egyház minden megnyilatkozását szivből gyűlöli. (m.)

* **Eltemette a bűn örvénye.** . . . Fájdalmas pénteken történt, április 10-én délután, az idei esztendőben. Vas megyében, a kies Kemenesalján, a 14 esztendős **Mészáros Mária** egyik vele egyidős lánypajtásával Kiskamondról hazafelé iparkodott Kemenespál-fára. Már jóformán oda is értek, amikor hirtelen egy köténnyel bekötött arcu férfi ugrott elibük. A leányok futóra vették a dolgot. Az ismeretlen lator utánuk vetette magát. **Mészáros Marit** csakhamar el is érte. Torkon ragadta, földre teperte. A leány torkaszakadtából kiabált segítségért, mire az undok támadó kést

rántott rá. A kis Mari elvesztette minden erejét. . . Hogy az állatias gonosztevő meg nem becstelenithette, csak az utolsó pillanaton mult, amikor emberek siettek elő a mezőről, akiket a másik, az elmenekült lányka hívott. Mari így megmenekült. Az emberek már most a kötényes-arcu haramiát vették üldözőbe. A Marcalpatak felé szaladt. Első csatornáján át is gázolt. A másodikat azonban magasra dagasztotta a sok tavaszi eső. A parázna uton álló benne veszett. Kalapja ott uszott a víz tetején. Teste úgy be-süppedt a megáradt patak iszapjába, hogy csak öt nap mulva, nagyszerdán tudtak rátalálni, amikor már alig volt emberi formája. A jánosházi csendőrök már addigra kiderítették, hogy a vizbefult Kis-Tóth Gyula 18 éves kiskamondi suhanc volt, aki már kétizben rabolta meg hasonló gyalázatosságok közt tiszta fiatal lányok ártatlanságát. Most harmadszor rajta vesztett. Addig jár a korszó a kutra, amíg eltörik . . . Él az Isten s rettenetes az Ő ítélete. Már ezen a földön is. Hát még az örökkévalóságban!
(h.)

N A P T Á R.

Május 10. Vasárnap. Husvét ut. 3. Vas. Szent Antonin florenci érsek. 1459 évben. Ő tőle származik azon mondás, hogy Istennek szolgálni annyi, mint uralkodni.

Május 11. Hétfő. Szent Izidor. A földművelők pártfogója. Madridban földműves- szolga volt s mint ilyen kötelességeinek, ráeső munkáinak pontos elvégzője. Életszentsége miatt messze vidéken híres férfiú. Isten e hű szolgáját megszámlálhatatlan csodával tüntette ki. 40 év múlva, halála után testét, melyet teljesen épnektaláltak, — oly pompával vitték a Szent András templomába, amilyennel még királyok testét sem illették. Szent Izidornak e szegény szántóvető munkásnak holttestemet, — az oltárra helyezték; — királyok, hercegek járultak térden állva elé s kérték egekben hatalmas pártfogását. Mily fenséges a katolikus egyháznak szociálizmusa, mely nem ismer személyválogatást, nem rangot, nem kitüntetést, a szívet nézi, mely Istent szereti. Szent Izidort az 1612-ik esztendőben XV. Gergely pápa iktatta a szentek sorába.

Május 12. Kedd. Pongrác vértanú. Az úgynevezett „fagyos szentek“ egyike. Pedig dehogy volt ő fagyos! Megtérésétől fogva — mert pogány volt — szive leghevesebb lánggal égett az Úr Jézus szeretetétől. Tizennégy éves korában természetfölötti erővel látta el őt az Isten. Vidáman ment a vesztőhelyre, hol Diokleci-

án császár, — mert nem akarta Krisztust megtagadni, — lenyakkasztatta — 302-ik évben.

Május 13. Szerda. Szervác püspök hitvalló.

Május 14. Csütörtök. Szent Bonifác vértanu. Eleinte bűnös életet folytatott, de megismervén a kath. hit igazságait Istennek élt. Életét arra akarta szentelni, hogy az akkor nagyon dühöngő keresztény üldözésben kivégzett szent vértanuk testeit illő helyre eltemesse. El is ment Tharsisba, ahol éppen 20 keresztényt kintak a piacon. Egyszerre forró vágy keletkezett szívében, meghalni Krisztusért. Oda ment a vérpadhoz és bátorította a keresztényeket, hogy csak tartsanak ki, szenvedjék el e rövid ideig tartó kínokat, hogy elnyerhessék az örök üdvösség győzelemkoronáját. Ezt látván Simpliusus pogány helytartó Bonifácot elfogatta és miután vaskapcsokkal megszakgattata testét, — végre lefejeztette.

Szervác, Pongrác és Bonifác szenteket a nép fagyos szenteknek nevezi. Ezen elnevezés pusztán annyit jelent, hogy ezen időben a téli időszaknak a tavasziba való átmenete van s még mindig erős fagyokkal járhat. — A nevezett szenteknek a fagyossághoz, az időjáráshoz semmi közük nincs.

Május 15. Péntek. A világ különböző országaiban ma hol Szent Izidor, hol Szent Dimpna szűz és vértani emlékét ülik. — Szent Dimpna királyleány volt. Saját atyja, a pogány irlandi király akarta feleségül venni nejének halála után. Szent Dimpna elszökött az atyai háztól és a meggyaláztatás elől. Atyja megtalálta s bűnös vágyainak nem engedő leányát maga kezével ölte meg.

Május 16. Szombat. Nepomuki Szent János. Ki ne ismerné e dicső szentet, „Krisztus kedves mártirját — Istennek hiv szolgáját,“ — mint énekünk mondja. —? Nepomuki Szent János, Csehország védőszentje. Az 1383-ik esztendőben dobatta be őt Wencel cseh király a Moldva vizébe, mert feleségének gyónását elárulni nem akarta. Rettenhetetlen bátorságu szentje az Istennek! — A vizen úszó holttest felett csillagok ragyogtak, mit maga a király is rettegve szemlélt. Kifogták, s a király dühe dacára, nagy pompával temették el. 1683-ban, tehát 300 évvel később, egész testét rothadásban, de nyelvét teljes épségben találták meg. A magyar nép kedves szentje. Szép hazánkban sok város szobrot emeltetett neki a folyóvizek partján. A papok különös pártfogójukként tisztelik.

:: Bizalom és imádság. Gyermekkoromban mesterségre akartak szüleim fogni. Persze, hogy nekem épen nem volt kedvem a mesterséghez. Mindenáron tanító akartam lenni. Arra meg szüleimnek nem volt költségük, hogy engem kitaníttassanak. Hová fordultam hát kívánságommal mint a jó Istenhez. Elmentem hát O . . . ba, az búcsújáróhely volt, ott fordultam bizalommal a szűz Anyához és Istenhez. Meg aztán ismerőseim is voltak ott, azokat is fölkerestem. Jó atyámnak volt egy asztalosmester barátja. Ez nagyon kedvelt engem s többször ott fogott, hogy hozzá mesterségre szegődjem. Csakugyan úgy is lett, — a szülők hozzáadtak inasnak, — nem mondhatnám, hogy rosszul ment volna sorom, de én azért mindig azon fundálódtam, hogy hogy szökhetnék én onnét meg. Egyszer aztán határoztam. A legközelebbi éjjel megszököm. Ugy is tettem. Másnap kora hajnalban már ott zörgettem a szülői ház ajtaján. Bezzeg volt nagy ijedség mikor benyitok. Anyám sirt, apám meg, ha nem is mondta épen, hogy karóba huzat, mindazonáltal alapos elverést helyezett kilátásba, ha rögtönösen nem fordulok vissza mesteremhez. Visszamenni féltem s utamat a szántóföldeknek vettem, ahol egy tábla vetésben elrejtőztem. Rám harangoztak bujdosásomban, de enni senki sem adott. Délután felé gyomrom szörnyen okvetetlenkedett; enni kért. Kinjaim közepette atyám hangját hallom. Keresett s éppen annak a táblának tartott, ahol elrejtőzködtem. Nagy volt az én rémülésem, mikor őt hallottam. Leküzdöttem félelmemet és atyám elé siettem, aki karjaival átölelt s keblére szoritott: „Oh édes fiam — szólt — tehát te itt vagy? Nem égtél el, nem haltál meg? Hála neked jó Istenem . . .“ Megtudtam aztán a dolgot, mert atyám sürgős póstával föladott levelet mutatott föl, amelyben az én mesterem értesíti, hogy háza az éjjel kigyulladt s porrá égett és hogy én is b e n n e é g t e m a házban. Nem lehetett engem megmenteni. Atyám még azon évben iskolába adott. Kitanultam s tanítója lettem egy csomó pajkos, de jószivű gyerekek. Ezeket tudom ám megtanítani arra, hogy mily bizalommal imádkozzunk Istenhez. Magam példája elég bizonyíték arra, hogy az Istenben helyezett bizalommal elmondott imádság, mindig meghallgatást nyert. (Stolz Albán.)

Tartalom.

Ernő st. pauli kishap.

Mai számunkba köz'eményeket irtak: Dr. Helvey Lajos, Messerschmiedt Géza passaici plébános. és Rückert

ÜGYNÖKEINK.

Bridgeport, Conn. Blozson János, Serföző János. — Cleveland, O. Bodig József, Dósa Pál. — Dayton, O. Bartos János. — Detroit, Mich. Oszkó Gyula, Szép Antal. — Fairport, O. Szilágyi Jenő. — Johnstown, Pa. Medve József. — New Brunswick, N. J. Fülöp Lajos. — Passaic, N. J. Kucsera János, — Scranton, Pa. Ságghi Lőrinc. — So. Betlehem, Pa. Konyár János. — Throop, Pa. Kovács Sándor. — Toledo, O. Danykó József, Székely Bálint. — Torrington, Conn. Kiss Károly. — Trenton, N. J. Gura Dániel, Szmoliga Béla. — Wharton, N. J. Gornyczkó János.

HIRDETÉSEK,

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetésekre, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjel-nappal kaphatók. - **Telefon: 396. L. 1. Passaic.** - Jutányos árak!

MOSKOVITZ EMIL

:: :: 182. SECOND STREET PASSAIC, N. J. :: ::

A legkitünőbb, legtartósabb és legesinosabb bútorok raktára. - Különösen berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

: Farmok eladók. :

Első osztályú földek. Fölvilágosítást ad:
E. Szilágyi 202. B. Fairport, O.

...Balson Magyar Gyógyszertára...

„A Megváltóhoz.“

Óhazai gyógyszerek! ~ ~ ~ Óhazai gyógyszerek!

Ha gyorsan vissza akarja nyerni egészségét, szerezze be gyógyszereit e gyógyszertárban, mely raktára az összes hazai orvosságoknak. — Mindenféle betegség ellen tartok tisztán és szabályszerűen kezelt gyógyszereket. Ne feledje a t. közönség, hogy e gyógyszertárban **magyarul beszélnek**. Postai megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközlünk.

Cím: Balson Magyar Gyógyszertára. 170 3rd Street Passaic, N. J.

◆ ◆ I. H. MASS. ◆ ◆

A passaic magyarság közkedvelt fényképésze.

Minden e szakmába vágó megrendelést — felvételt tisztán, gyorsan és finoman eszközöl.

Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10 óráig.

J. H. MASS fényképész. --- 37 Monroe Street.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ ÜZLETE

...190—192 Second Street, Passaic, N. J....

A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnévű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár.

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segédelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ csalhatatlan gyógyításával. Négy esztentendei amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves ma-

gyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálairat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tífuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázatot --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítottam. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában seholsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. ☞
Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plebános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. :—

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolesóbban és leggyorsabban szállit Magyarországha, valamint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha pénzt akarnak Magyarországból kihozatni, például birtokeladásból, árva-pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII., Király utca 103 és én az ott megbizott összeget, dollár értékben, hiány nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen elkísérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a törvényeknek megfelelően elintéztetnek.

Útbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szivesen adok.

≡≡≡ HAJNAL ≡≡≡

No. 10. Vol. I.

WEEKLY MAGAZINE

May 2. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben